

REDACȚIA

Arad, Str. Aulich (Adam)

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe 1 an fl. 10; pe 1/2
an fl. 5; pe 1/4 de an
fl. 2.50; pe 1 lună fl. 1.

Nr. de Duminică pe
an fl. 2.—

Pentru România și străinătate:
pe an 40 franci.

Manuscripte nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Str. Aulich (Adam)

INSERTIUNILE:

pe 1/4 de garmond: prima-dată
7 cr.; a doua oară 6 cr.;
a treia oară 4 cr. și timbru
de 80 cr. de fiecare publi-
cațiune.

Atât abonamentele cât și
insertiunile sunt a se plăti
înainte.

Scrisori nefrancate nu se
primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Mici de suflet,
mari de patimi.

(A.) Este în firea omului nevoiaș și mic de suflet, că neputându-și îndeplini angajamentele luate asupra-și în afaceri de interes obștesc, să se necăjească și apoi să caute a arunca toată vina neputinței sale asupra altora sau asupra împregiurărilor. Într-o astfel de situație ne apar astăzi și amicii de la „Tribuna“, cari după trei ani de sterilită și nefastă conducere a treburilor naționale, la care s'au angajat de la nefericita „crisă“ încoace, își varsă acum tot veninul supărării în niște articoli, cari după natura lor pătimășă sunt fără păreche în analele ziaristice noastre de dincoace de Carpați. Modul acesta însă de a se quita de marea responsabilitate, ce își luaseră asupra-și, va trebui să producă numai scârbă și amarăciune în oamenii cei serioși, cari toți se vor întreba, din ce isvor se adapa atâta patimă față de tovarăși și frați, ce scop și ce noimă are acest vehement foc deschis în contra primului sfetnic al regelui Carol I., și mai pe sus de toate ce folos vor trage de aici mărta nație românească? Faptul, că singure foile opoziționale din România au salutat cu bucurie articolii din vorbă, ne spune lămurit, că avem de a face cu atac pus la cale de opoziția din țeară pentru trântirea de la guvern a ministrului Sturdza, ceea ce constituie un amestec condamnabil al „Tribunei“ în afacerile de partid de dincolo, așa dar' calcarea din nou a unei hotărâri repeșite de adunările noastre naționale. Nu noi vom căuta să resfringem clevețele și injuriile îndreptate contra ministrului președinte român, cum însă amabili de la „Tribuna“ se năpustesc și asupra dlor Brote, Slavici și a tuturor amicilor acestora, asupra acestui organ de publicitate înființat cu multe greutate în aceste părți expuse ale României, asupra tuturor acelor bărbați onorabili și vrednici, cari grupați în jurul lui susțin cu tărie lupta națională, — în fața acestei cutesanțe nerușinate, de a pune în socoteala noastră a tuturor falimentul politic, la care se ved ajunși niște oameni mici de suflet, trebuie să protestăm și de astădată cu toată energia sufletului nostru.

Ar fi pagubă de vremea pierdută într-o a combata acușatiunea absurdă că atâția bărbați distinși sunt slujitori ai intereselor străine neamului românesc. Creadă cui îi place. Noi lăsam faptele să vorbească.

Fără îndoială din trecut pentru că se pot scoate frumoase învățături, căci doară trecutul este oglinda viitorului. Dar' oare din trecut al unor bărbați, ca d-nii Eugen Brote și I. Slavici, din modestul trecut al acestui organ și al bărbaților ce luptă sub flamura lui, potu-se scoate atât de curioase și urite concluziuni, precum le place fraților de la „Tribuna“?

Dar' nu tocmai acestor bărbați le revine meritul principal din zilele de aur ale partidului nostru național? Pe cine voiți să amăgiți, când bine se știe, că până-ce un Brote era la cârma politicii noastre, lucrurile mergeau atât de bine, și că numai de când ați luat cârma voi, fraților, numai de atunci dăm îndărăt ca răcul? Înțelegem, că acest regres să ve usture atât de tare pe voi, cum ne doare și pe noi, dar' nu pricepem cum voiți să aduceți o întoarcere spre bine a lucrurilor prin invective atât de pătimășe. — Arătați lumii, ce ați voit să întreprindeți întru a nației fericire, și nu ne-ați fi găsit și pe noi cei de la acest organ, gata să stăm alături cu voi!

Cine v'a stat în cale în munca, ce trebuia să o desvoltăți pentru organizarea partidului național, pentru promovarea alianței naționalităților și pentru folosirea tuturor ocaziunilor binevenite de a da semne, că viu este poporul românesc?

Deși nimic n'ați făptuit din toate acestea, noi nu vom arunca toată vina asupra voastră, căci știm să apreciem și greutatea vremurilor și a împregiurărilor externe în această tristă perioadă a luptei noastre naționale.

Auzit-ați, fraților, glasul Unchiușului nostru, acum e vorba să se croiască soarta popoarelor acestei mari împărății, nu pe un an, pe doi, ci pe decenii și veacuri. Deci încă odată ve spunem, nu mai umblați a săpa groapa luptătorilor probați ai națiunii, nu mai sădiți duhul neîncrederii față de oameni binemeritați, căci în chipul acesta dați poporului român cea mai primejdioasă educațiune, și săpați groapa neamului românesc.

Luăți suflet, fraților, și în aceste vremuri „mari“ dați nației un sfat, o idee, un plan de luptă, spuneți-ne în locul nenorocitelor bărfeli o vorbă cum în te că adevărat ce n'am făcut și acum trebuie să facem?

Inceți odată cu patimile, ca să începeți cu judecata! Căci „nici odată nu e târziu, ca omul să-și vină în fire; dar' cu cât se întâmplă aceasta mai târziu, cu atât mai greu îi vine omului mintea“.

Voci germane despre crisa. Revista mult apreciată din Viena, „Die Zeit“, publicând articol mai lung despre crisa în Ungaria, ajunge la următoarele concluziuni:

„Ungaria se apropie cu înțeleală de crisa constituțională, pentru care va putea să mulțumească acelor politicieni egoști, cari au împins în fruntea treburilor pe un bărbat ignorant, brutal și egoist, căci sperau, că astfel și vor asigura puterea“.

În tr'un al doilea articol sibiucule „sistemul corupției politice și moral insanity politică, care vor rămânea pe veci nedespărțită de numele Tisza și Bánffy“.

În acest sens scriu și „Zukunft“ din Viena și „Frankfurter Zeitung“.

CRITON.

I.

În coloanele „Tribunei“ din Sibiu s'a dat publicității o scrisoare semnată de dl Dimitrie Sturdza, în care sunt expuse cuvintele, pentru care aceia dintre membrii comitetului central din Sibiu, cari fuseseră osândiți în procesul Memorandului, nu aveau să se supună judecării nedrepte a curții cu jurați din Cluj, ci trebuiau să emigreze și să continue lupta din România.

Cetind scrisoarea aceasta, mi-am adus aminte de dialogul lui Platon asupra datoriei și m'am întrebat: Ce ar zice lumea despre Socrate, dacă el ar fi denunțat Atenienilor pe Criton, care pusese la cale scăparea lui din temniță!

Fiind autentică scrisoarea aceasta, ea n'a putut să fie publicată de cât cu scopul de a ridica opiniunea publică maghiară contra actualului guvern al României și de a îngreuna pozițiunea înafară a dlui Dimitrie A. Sturdza, azi prim consilier al regelui Carol I.

Dacă numai aceasta ar fi și efectul publicațiunii, nu a-și avea nici un cuvânt de a interveni în discuțiunea publică.

Deși am avut totdeauna și am și azi cea mai înaltă stimă pentru dl Dimitrie A. Sturdza și cred că Românii nu pot de cât să peardă îngreunându-i pozițiunea, țin a nu lua parte la discuțiunile publice, care după a mea convingere, așa cum sunt purtate, vor rămâne o zadarnică risipă de puteri.

Fie însă din lipsa de pricepere, fie din răutate, se dă scrisorii publicate o interpretare, prin care se turbură opiniunea publică română și astfel destul de alterată în urma discuțiunilor veninoase din anii trecuți și se demoralizează generațiunile mai tinere, cărora li se prezintă viața noastră publică în cea mai respingătoare lumină.

Ori și-cât de mult a-și țină deci să nu-mi risipesc puterile oare libere, de care dispun, în sterpele frământări politice, nu m'e iartă firea să tac, când îmi este dată mai mult de cât ori-și-cui puțința de a lumina pe frații mei.

Având legături cu fruntași ai ambelor partide de guvernament din România, eu am fost timp îndelungat omul de încredere și mijlocitorul luptătorilor noștri de la Sibiu. Nici aici, nici acolo nu s'a făcut nimic fără de știrea mea, și nimeni nu poate să știe mai bine de cât mine, caș'a petrecut și cari au fost intențiunile. Mi-ași face dar' toată viața mea mustrări, dacă nu mi-ași da silința să descoper adevărul, când alții îl ascund.

Adevărul este, că nu dl Dimitrie Sturdza, nici vre-un alt om politic din România a stăruit, ca membrii comitetului central din Sibiu să emigreze, ci o fracțiune din partidul național român, din care făceam parte și eu, emigrat chiar mai înainte de a se fi prezentat Memorandul.

În curând după prezentarea Memorandului a fost nu în cercurile politice din România, ci între luptătorii români din Ardeal discutată idea, ca acușatii să nu recunoască competența curții cu jurați din Cluj și să nu se prezente în fața ei, ci ori să se retragă în Munții Apuseni, ori să emigreze în România și să continue lupta risipiți în marile centre politice din Europa.

E învedereat, că ideea aceasta, fie bună, fie rea, nu putea să fie primită de cât după ce aveam destulă asigurare, că emigrații vor fi bine primiți și ajutați în România, de unde urma să fie condusă lupta.

Nu mai încăpea nici o îndoaială, că luptătorii din Ardeal, cari toți erau oameni corecți și leali, vor fi bine primiți în România, care în atâtea rânduri a fost adăpostul celor prigoniți. Noi, cari emigram, o știm aceasta din propria experiență. În deosebi eu, cu toate că eram politicește compromis, trecut și prin mai multe procese politice, și prin temniță, am fost bine primit nu numai de cătră fruntași opozițiunii, și de cătră miniștri de atunci, cărora le sunt toată viața recunoscător pentru ajutorul, pe care mi l-au dat la trecerea și la stabilirea mea în

țeară. Vorba era însă, ca lupta, pe care o vom continua din România, să aibă o basă morală, și de aceea ne trebuia o asigurare formală, dată de un factor hotărâtor în viața statului român.

Asemenea asigurare nu puteam să cerem nici de la capul statului român, nici de la guvernul României. Trebuiau însă să ni-o dea oamenii politici independenți, cari se aflau în opozițiune. Ei nu puteau să răspundă evasiv, când ceream adăpost și ocrotire pentru luptătorii noștri năpăstuiți.

Scrisoarea publicată în coloanele „Tribunei“ e această formală asigurare dată de opozițiunea național-liberală prin șeful ei de atunci, azi prim consilier al Regelui Carol I.

Considerațiunile înșirate în acea scrisoare nu sunt emise, ci admise de șeful partidului național-liberal, enunțațiunile făcute fie de comitetul din Sibiu, fie de unii dintre membrii lui și citate în scrisoare. Scrisoarea zice: admitem cuvintele voastre, ne unim cu concluziunile, pe care le trageți din ele, și vă asigurăm, că veți fi primiți în țeara noastră cu frățească dragoste.

Mi-e greu să cred, că șeful vre-unui alt partid opozițional din România ar fi putut să nu dea în o formă analoagă asigurarea cerută.

Știm cu toții, că scrisoarea a rămas o simplă formalitate, fiindcă nici unul dintre cei osândiți nu a voit să profite de bunăvoiața opozițiunii din România. Aceia dintre acușatii, care au emigrat, o făcuseră aceasta, ca oameni corecți, mai înainte de a fi fost osândiți și fără-ca să fi cerut o formală asigurare.

Această despărțire a foștilor soți de luptă în emigrați și „martiri“ a produs în suflete o adâncă nedumerire, care i-a făcut pe Românii din țările Coroanei ungare incapabili de a duce lupta mai departe, și nedumerirea aceasta nu va pute să înceteze decât după-ce opiniunea publică română va fi fost luminată asupra cuvintelor, pentru care acușatii trebuiau neapărat să emigreze mai înainte de a fi fost osândiți.

Aceasta e ceea ce am de gând să fac.

Criton cel denunțat nu e dl Dimitrie A. Sturdza, care a trimis acea scrisoare la Sibiu — pentru că i-se cerea s'o facă aceasta, ci pentru-că voia să precizeze atitudinea „celor ce veghiază“.

Lucrul acesta e atât de adevărat, în cât mai înainte de a se fi pertractat procesul D sa mi-a făcut mie onoarea de a mă însărcina să duc d-lui Dr. Ioan Rațiu o asemenea scrisoare, care e, lucru știut de mulți, m'am întors dela Sibiu fără-ca să-i fi arătat dlui Dr. I. Rațiu scrisoarea ori să fi vorbit despre conținutul ei.

Ne fiind atunci nici supus al Regelui Carol I., nici membru al partidului național-liberal, nu mi-se cuvenea onoarea unei asemenea însărcinări. Scrisoarea trebuia să fie dusă și remisă de un membru al partidului național-liberal, cum a și fost.

Denunțați suntem dar' noi, care am stăruit, ca acușatii să nu se prezente în fața curții cu jurați, ear' între noi erau și unii dintre acușatii, asupra cărora s'a făcut presiune morală și care au intrat contra convingerii lor în temniță.

Nu cred, că cei ce n'au înțeles atunci cuvintele noastre, când ele aveau să determine faptele lor, ar putea să le înțeleagă acum. Îmi fac însă iluziunea, că le vor înțelege generațiunile mai tinere și se vor orienta, ca să poată duce lupta înainte.

Expun dar' cuvintele pentru generațiunile mai tinere, și de aceea voui face aceasta în formă oare-cum academică.

Socrate fusese osândit de judecătoria competentă a Atenei să bea paharul de otrăvă. Tocmai atunci însă plecase corabia cu daturile de jertfă la Delos, și după un vechiu obicei nici o sentență de moarte nu se putea executa mai înainte de a se fi întors corabia de la Delos. Socrate a mai avut deci un răgaz de câte-va zile, pe care l'a petrecut stând de vorbă cu amicii și cu ucenicii săi.

Profund de timpul acesta, amicii și ucenicii osânditului au pus la cale scăparea lui, și în ajunul sosirii corăbiei, când toate erau în regulă, Criton s'a dus în zori de zi

la Socrate, ca să-l iee cu densusl și să-l treacă peste hotarele statului Atenian, unde putea să-și urmeze viața nesupărat de nimeni.

Socrate nu a voit însă să profite de bunăvoința amicilor și a ucenicilor săi, ci a așteptat sosirea corăbiei și a beut păharul de otravă.

Având deci puțină de a scăpa și nevoind să scape, Socrate a murit de bunăvoie.

Punând pe amicii noștri condamnați de curtea cu jurați din Cluj alături cu Socrate, noi, care am pus la cale scăparea lor, ne punem alături cu Criton. Dacă dar' ei nu au profitat de bunăvoința ce li-s'a asigurat, au suferit de bunăvoie deepsa.

Să vedem acum, dacă ei au făcut bine ori nu, căci, dacă bine au făcut ei, rău am făcut noi, care li ispiteam să facă altfel.

Platon arată cuvintele, care l-au determinat pe Socrate să moară în dialogul dintre Socrate și Criton, al cărui temă e datornia. Simțindu-mă mai pejos de Platon, nu mă încumēt a spune cu vorbele mele ceea ce el a zis, ci voiu reproduce în traducere pe cât se poate de exactă dialogul scris de el. Platon, ce-i drept, nu n scris pentru oamenii de astăzi, care nu au niciodată timp spre a se dumiri asupra adevărului, și astfel dialogul lui o să le pară multora cam lung; eu însă mă adresez în deosebi la oameni tineri, cărora le poate fi de oarecare folo: timpul, pe care-l perd ei înd ceea ce Platon a scris asupra datoriei.

Voi suprima cu toate acestea unele părți, care nu pot să ne lumineze și în ceea ce privește chestiunea actuală.

Socrate îi spune lui Criton, că i-s'a ivit în vis o femeie, care l'a vestit, că n timp de trei zile va muri.

Criton.

Eată un vis straniu, Socrate.

Socrate.

E foarte semnificativ, Critone!

Criton.

Fără îndoială; dar' de astă-dată ascultă Socrate, sfaturile mele, și scapă. Căci dacă tu mori, eu nu numai am nenorocirea de a te pierde pe tine, un amic de a căruia pierdere nu va putea nimic să mă mângăie, dar' trebuie să mă mai și tem, că mulți oameni, care nu ne cunosc, nici pe mine, nici pe tine, vor crede, că putând să te scap folosindu-mă de averea mea, te-am părăsit. Și poate oare să fie-ceva mai rușinos decât să ai reputațiunea, că ții mai mult la banii tăi decât la amicii tăi?? Căci la urma urmelor, poporul nu va putea nici o dată să fie convins, că tu nu ai voit să scapi, de aici, când eu stăruiam s'o faci aceasta.

Socrate.

Dar' iubite Critone, trebuie oare să ne pese noue atât de mult de părerea poporului? Nu e oare destul, ca cei mai cu minte, singuri, care au să ne preocupe, să știe ce fel s'au petrecut lucrurile?

Criton.

Tu vezi cu toate acestea, Socrate, că e nevoie să ținem seamă de părerea poporului: exemplul tău ni-e destulă dovadă, că poporul e în stare să facă nu numai rele mici ci chiar și cel mai mare rău aceluia, cari sunt o dată rău puși în gândul lui... Ziceai mai deună-zi în fața judecătorilor, că dacă ai pleca de aici, ca să te duci în exil, n'ai ști unde să te stabilești. Aceasta să nu te oprească. Ori-și-unde în lumea aceasta te-ai duce, vei fi totdeauna iubit. Dacă vrei să te duci în Tesalia, am acolo prietini, care te vor onora după vrednicia ta și care te vor feri de ori-și-ce supărare în Tesalia. Mai mult, Socrate: tu faci, așa mi se pare, chiar o nedreptate jertfându-te de bunăvoie, când poți să scapi, și încapăținându-te să ajuți în realizarea dorințelor lor pe dușmanii, care vor să te peardă, nedreptățești și pe copiii tăi, pe care-i părăsești, când găsești mijloacele spre ai hrăni și crește. Vor suferi toate nenorocirile copiilor orfani. Ori n'ar trebui să i ai, ori trebuie să primești toate grijile și toate ostenețele creșterii lor. Mi-e parcă ți-ai ales purtarea celui mai îndolent dintre oameni, când trebuie să te porți ca om de inimă, mai ales tu, care ții a fi socotit drept un om ce viața lui toată a umbliat numai în căile virtuții. Iți mărturisesc, Socrate, că mi-e rușine de tine și de noi, amicii tăi, căci lumea crede, că toate aceste nu s'au întâmplat decât pe urma nemerniciei noastre: vom fi învinovați pentru-că te-ai înfățișat în fața tribunalului când puteai să eviți de a te înfățișa, apoi pentru conducerea procesului: tū, și, în sfârșit, cea mai ridicolă parte a afacerii, în se va face imputarea, că de frică și din nemernicie te-am părăsit, căci nu te-am scăpat, și se va zice, că nu ai scăpat, când puteai scăpa, fiind-că noi ți-am dat prea puțin ajutor.

Mă opresc deocamdată aici.

Cetitorii mei, toți oamenii deștepti și culti, vor admite, că comparațiunea e bine aleasă. E mare asemănare între cele ce s'au petrecut între noi și amicii noștri osândiți de curtea cu jurați din Cluj.

Chiar dacă nu i-am fi iubit cum Criton iubia pe Socrate, țineam seamă de opiniunea publică și trebuia să facem ceea ce am făcut, pentru-ca nimeni să nu ne poată învinovați, că i-am părăsit, c'am fost fricoși și nemernici.

Dar' trebuia să facem ceea-ce am făcut și pentru-ca să fie dovedit, că ei nu de ne-voe, nu ca niște robi siluiți, ci ca bărbați cu virtute, din buna lor voe, au primit pe-deapsa și au suferit-o, căci le-am dat puțința de a scăpa și ei n'au voit să scape. Noi ne-am făcut datornia și ni-am făcut-o în-deplin, încât nu poate nimeni să zică, că am fi putut să facem și mai mult decât ceea ce am făcut.

Nu puteam noi nici să cassăm sentința, nici să desființăm statul ungar, care avea s'o executate; am obținut însă pentru amicii noștri năpăstuiți ceea-ce Criton a oferit lui

Socrate, o formală asigurare, că în România vor fi onorați după vrednicia lor și ferți de ori-și-ce supărare, ear' această asigurare nu era dată de ori-și-cine, ci de un partid, care puțin timp în urmă a luat conducerea statului român.

Pentru noi dar' scrisoarea publicată în coloanele „Tribunei“ nu este numai un semn de frățecscă iubire, ci totodată și ceea ce dialogul lui Platon a fost pentru amicii lui Socrate: o dovadă nelndoioasă, că amicii noștri au suferit de bunăvoie și că noi ni-am făcut datornia până în cele mai mici amănunte.

Dar' unde sunt asemănări sunt și deosebiri.

Socrate se afla în temnița, când Criton i-a făcut propunerea; amicii noștri erau oameni liberi, când li-s'a dat asigurarea, că în România vor pute să și rămăie liberi.

Socrate era osândit la moarte, ear' amicii noștri numai la închisoare pe timp limitat.

Socrate avea să scape, pentru-ca să și petreacă restul vieții în tihnă, ear' amicii noștri aveau să vină în România, pentru ca să continue dimpreună cu noi lupta, pe care nici noi fără de dinșii, nici dinșii din temnița, deci unii fără de alții n'o puteam purta.

De aceste deosebiri trebuie să ție seamă ori-și-cine, care vrea să judece drept.

Iubite Critone, stăruința ta e foarte vrednică de laudă, — zice Socrate, — dacă eu se concordă cu dreptatea; dar', din contră, ea e cu atât mai vrednică de osândă, cu cât mai mult se abate de la dreptate. Avem deci, înainte de toate, să ne dăm seamă, dacă trebuie ori nu trebuie să facem ceea ce zici tu."

Avem și noi să ne dăm seamă, dacă ceea ce le propuneam noi amicilor noștri se concordă ori nu cu dreptatea. Dacă da, rău au făcut amicii noștri, dacă nu, bine au făcut, că nu au primit propunerile noastre.

Un singur lucru e de o camdată mai presus de toată îndoială: că noi trebuia să facem acele propuneri, și că cei ce le-au oferit adăpost și ocrotire și-au făcut datornia. Numai fricoșii și nemernicii ar fi putut să răspundă evasiv: bărbații își fac datornia fără de șovăire, pe întreg și deplin.

Voiu expune dar' mai întâiu cuvintele lui Socrate, pentru-ca să cercetez apoi și cuvintele noastre.

Joan Slavici.

Cătră alegători români din cercul electoral Radna.

Convocare.

Cetățeni! Din incidentul împlinirii celor 50 de ani de domnie a preainvitului nostru Monarch, datorință avem ca să ne arătăm și noi omagiile noastre respectuoase.

Tot așa trebuie să ne spunem cuvintele noastre în afacerile grave din comitat, ajuns

la o atât de tristă celebritate, mai ales în sala comitatului, în urma atâtor ani suntem împedețați de a ne valida dorințe și drepturi cetățenești.

Drept aceea ne convocăm la o

adunare poporală

în Saborșin pe ziua de 10/12 Dec. a. c. 1 oră d. a. pe lângă urmatorul program:

1. Adresa omagială către Majestatea Sa Impăratul și Regele Francisc Iosif din prilegiul jubileului de 50 ani al răscoalii Sale domnii.

2. Discutare asupra hotărârii conștinței comitatense în privința aruncării de dare suplimentară pentru furta Krivány.

3. Chibzuirea măsurilor de luat pe a inf' ana abuzurile și voluicile organelor administrative ale comitatului preste și îndeosebi la alegerile municipale comitatense

Iosif Ognear preot; Theofil Păleanu preot; Andreiu Vațian preot; Ioachim A. Iosif preot; Partenie Turcu preot; I. Russu rișu publicist; Romul Vațianu preot; Oloambes preot.

AFACEREA DE LA BRAȘOV.

Discursul dlui D. Sturdza

rostit în ședința Senatului de la 23 Noembrie în răspuns la interpelarea dlui Titu Maiorescu, pe refuzului de a plăti bisericilor sf. Nicolae și a siului din Brașov anuitatea ce li-se cuvine

Domnilor Senatori!

Nu pot să neg, că în fața cuvântătoare meșteșugite a dlui Maiorescu, nu este pozițiunea ușoară.

Cred însă că, examinând faptele cum sunt, d-voastră veți vedea dreptatea și unde e sinceritatea, unde pricepera și înțelegerea, și unde e rinta.

Să-mi dați voie să constat întâiu că La 15 Noembrie s'au deschis corpul de giutoare. La 16 Noembrie Senatul și les birourul — președintele, vice președintele, secretarii, acestorii — și a tras la secțiunile. La 17 Septembrie, a început după deschiderea sesiunii, la începerea dinței, mai înainte de a se alege comisiuni, dl Maiorescu s'a grăbit să o interpelarea de astăzi.

Aș fi putut atunci îndată să-i răspund, dar' am crezut, că noi toți, și îndeosebi datorim respect Tronului și Senatului anume că nu se cuvenea ca să pu înainte chiar de alegerea comisiunilor adresă a răspunde la o interpelare.

În sine interpelarea era întempeată, căci dacă dl Maiorescu aștepta căteva încă nu pierdea nimic nici d-sa, nici

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI“

Ochii Madonei.

Novelă de H. Bucker.

(Urmare.)

„Mai întâiu trebuie să-ți istorisesc...“

„Ba nu! întâiu vom mânca!“

German tăcu și se supuse poruncei.

Era obicinuit, căci încă de mult, pe când erau la gimnasiu, locuiau împreună, și când se pregătea pentru arta sa în academia din residență, ear' celalalt studia la universitate, a fost întotdeauna sub tutoratul lui Hugo de Valdau. Era timid și nici odată n'a fost de sine-stătător, ci se alipi de conștiinciosul și flusturatul său prietin, ca o salcie de stejar. Nu făcea nimic fără el, și fără el se simțea un nimeni.

Nainte cu câte-va luni muri unchiul lui Hugo, proprietarul de Valdau și toată averea o lăsă nepotului său. Și când acesta se mută acolo, ear' Artur German rămase singur în residență, tinerului artist îi părea ca și când ar fi o trestie slabă espusă furtunelor. Cu inima plină de bucurie, urmă invitării la Valdau, unde Hugo îi făcu propunerea să facă un tablou pentru expoziția apropiată.

Specialitatea lui German era pictura bisericăscă și Hugo i-a promis că i va căuta un model patriarhal. Imediat îi aranjă un atelier în castel.

La dejun, când tinerii barb îi își ciocniră paharele pline cu vin de Bordeaux și scriitorul părăsi odaca, proprietarul de Valdau zise!

„Ei, acum istorisește mi!“

„Așa d-ă,“ începu pictorul „am găsit un model!“

„Da, da, unul viu, cu care a trebuit să vorbești? Sau m'ai înlocuit cu un alt tutor?“

„Până acum mi-am fost însumi tutor față de ea“, zise el aproape cu mândrie.

„Dar' nu am încă și învoirea ei pozitivă. Sper însă că nu mă va refuza.“

„Ea?! Ei?! Vrei poate să zugrăvești pe vrăjitoarea dela Eudor?!”

„D-soara Mari nu poate fi comparată cu un asemenea model!“

„D-soara Mari?! Cinei asta?“

„Fieca cantorului Schmidt!“

„Ea să-ți stea? Adecă ce vrei să pictezi?“

„O Madonă!“

„Vrei poate s'o zugrăvești dormind?“

„Pentru-ce asta?“

„S'au trebuia să-ți cauți pentru ochi un alt model, dacă nu vrei s'o flatezi?“

„Nu i de lipsă, fiind-că D-soara are cei mai frumoși ochi de Madonă!“

„Unde ai vorbit cu ea?“

„Am întâlnit-o în pădure.“

„Nu te mai cunosc! Ai vorbit în pădure cu o damă necunoscută?“

„A fost o întâmplare cu totul singulară.“

Și Artur istorisi prietenului aventura sa. El își exprimă admirația pentru frumsețea și spiritul oarbei fete, în niște termeni așa de nemăestriți, în cât dl de Valdau îl privi cu mirare și când termină, îl amenință cu degetul și zise:

„Atunci Artur, eu cred că ai privit prea adânc în ochii Mariei Schmidt — căci cu toate că — cu părere de rău sunt stinși, totuși se pare că au un farmec miraculos.“

„Da sunt ea o mare din povești — adânci și misterioși.“

„Visătorule! Totuși eu nu pot discuta asupra acestui punct, fiind-că mie încă nu mi-e cunoscută această adâncime misterioasă — prin urmare farmecul ei nu poate avea nici o influență asupra mea. — Tu însă, ai fost prins îndată în mrejele ei!“

„Înțelegi fals admirația mea, Hugo.“

„Eu sunt fermecat numai ca artist, nu și ca om.“

„Ași insulta onoarea ta de pictor, dacă așa crede sau așa presupune că ai numai ochi de pictor și nu și inimă și suflet. Te cunosc mai bine de cum te cunoști tu însuși; om și pictor sunt una la tine și dacă — ești înșulețit pentru ceva, ești cu totul. Și dacă cauți să despartii pe artist de om, te înșeli pe tine însuși, aceasta ar fi o fatalitate pentru tine. Bagă de seamă Artur, ocolește pericolul, până nu va fi prea târziu! Caută-ți un alt model.“

Hugo de Valdau vorbi cu atâta că încât pictorul îl privi atins. El era de ca un alt ton din partea amicului deveni gânditor. — Totuși zîmbi și zise:

„Liniștește-te — tu vezi fantome!“

„Dee D-zeu, să fie așa, amicul meu ar fi îngrozitor să te îndrăgostești de oarbă și s'eracă. Renumele tău și mormental, încă înainte de a avea rea să se nască.“

* * *

„Incântător!“ — „Răpitor!“ — „D-zeu!“ „Nu, ochii! acestia, ochii! Asemenea exclamări se auzeau nece în expoziția de artă, înaintea unei a Madonei, zugrăvită de un artist necunoscut până acum. — Toate privirile să îndreptă într'acolo. Să vede că comisia aranjă a recunoscut valoarea picturii, fiind dat cel dintâiu loc în expoziție.

Prin acest tablou, pictorul a devenit prin minune, un renumit bărbat. Cum cum rare-ori să întâmplă, nu-și putea prima îndestul admirația artei și la cau cu laudă; glori ficau tehnica, gustul și ideea frumoasă a pictorului. Să găsiră cuvinte destul de potrivite pentru descrie și critica ochii chipului Madonei

(Va urma.)

rica Sf. Nicolae din Braşov, nici noi cari avem să ascultăm frumoasa-i cuvântare.

De aceea ziceam, că-mi este grea poziţiunea făcută de dl. Maiorescu.

Se mai adaugă încă altceva: că dl. Maiorescu este nu numai un bărbat cu profunde, ci şi un artist, şi încă un artist modern, un artist impresionist. Eu nu am nici profunde, ci şi un artist, şi încă un artist modern, un artist impresionist. Eu nu am nici profunde, ci şi un artist, şi încă un artist modern, un artist impresionist. Eu nu am

nici profunde, ci şi un artist, şi încă un artist modern, un artist impresionist. Eu nu am nici profunde, ci şi un artist, şi încă un artist modern, un artist impresionist. Eu nu am

Zic dar' cu dreptate, că situaţiunea mea în faţa dlui Maiorescu prezintă oare-care greutate.

Da' dacă aci este o greutate oare-care, în altă parte am o uşurinţă. Situaţiunile noastre de fond diferă foarte mult una de alta. A mea este aceeaşi care era astăzi primăvară: ea e neschimbată, nestirbită. A dlui Maiorescu nu mai este tot aceeaşi, căci d-sa, senator cu drept de control asupra mea, îmi vorbeşte astăzi, cu o schimbare la faţă, cu faţa avocatului dintr'un proces pe care mâine are să-l pledeze la tribunal.

De Maiorescu, la începutul cuvântării sale a zis că pune chestiunea pe teren politic. În adevăr, interpelarea d-sale are o parte politică, căci petiţiunea pentru intentarea procesului ce are acelaşi obiect a prezentat-o la 29 Octombrie, cu 3 zile înainte de alegerile comunale, trîmbiţînd cu acea ocaziune, lipsa de patriotism a guvernului; iar interpelarea asupra refuzului de a plăti banii a anunţat-o la 17 Noembrie. Se poate vedea din petiţiunea din 29 Octombrie, pe care dl. Maiorescu s'a grăbit a o publica în ziarul „Constituţionalul” chiar a doua zi, la 30 Octombrie, că acolo este vorba tot de refuzul de a plăti subvenţiunea şcolii şi bisericii din Braşov.

Acum întreb: dacă dl. Maiorescu a găsit de cuviinţă ca să primească a fi avocatul şcolii şi bisericii Sf. Nicolae din Braşov în procesul intentat Statului român pentru plata acestei subvenţiunii, cum vine acum şi face o interpelare aci în Senat în acelaşi proces, pe care mâine îl va pleda la Tribunal?

Aci oare, în Senat, avem să regulăm procesul? De ce a cuprins pe dl. Maiorescu această nerăbdare? De ce dl. Maiorescu nu aşteaptă verdictul justiţiei, la care s'a adresat? Îi trebuie oare pentru aceasta mai întâi verdictul Senatului? Aceasta nu se potriveşte cu declaraţiunea ce ne-a făcut domnul Maiorescu, că d-sa respectă legea.

Constituţiunea face din instanţele judecătoreşti un corp independent. Când dlul Maiorescu vrea să facă a depinde judecata unui proces intentat la tribunal de un vot al Senatului, oare aceasta este conform constituţiunii şi în respectul ei? Astăzi face apel dl. Maiorescu la această presiune a Senatului asupra justiţiei pentru biserica Sf. Nicolae din Braşov; mâine se va pute exercita o asemenea presiune în favoarea unui proces particular al unui cetăţean oare-care.

Când dar' D-sa s'a decis să facă procesul, trebuie să se menţină pe acel teren al procesului şi să se înfăţişeze la ziua judecării bine pregătit ca să-l apere, ear' nu să ceară de la Senat ajutor, ca printr'un vot al seu să-i dea o sentenţă, care să fie impusă tribunalului.

Insuşi dl. Maiorescu a văzut cât este de greu a despărţi în această afacere partea politică de partea procesuală; însuşi D-sa a văzut cât ele se confundă una cu alta, şi pentru ca să se apere dinainte de legitime observaţiuni, însuşi D-sa a declarat că nu va vorbi în proces de cât dacă va fi provocat de guvern în cursul discuţiunii, fireşte pentru a se apăra. Nu este aceasta o ascundere după deget de o simplitate şi de o navitate în adevăr copilăreşti? — căci ori cine vede că interpelarea pentru neplata rentei unul şi acelaşi lucru sunt. Cred deci că dimpreună cu mine toţi v'afi mirat, cum poate un bărbat ca dl. Maiorescu să se pună în asemenea poziţiune.

Dl. Maiorescu nici că s'a putut de almintrelea ţine de promisiunea dată că nu va vorbi în proces, deoarece ce ne-a citat şi ne-a explicat cele două chirosoave vechi de fundaţiune, precum şi legile votate de adunările noastre legislative cu privire la renta bisericii şi şcolii din Braşov. Ba ne-a adus ca dovadă şi o scrisoare a venerabilului D-sale părinte. Mulţi nu vor fi cunoscând această scrisoare; nici eu nu cunosc. Căci de abia astăzi dl. Maiorescu a scos-o la lumină ca o probă documentală a drepturilor instituţiunilor menţionate. A mai adăugat că drepturile bisericii Sf. Nicolae sunt drepturi din vechime, drepturi basate pe texte de legi noue căcate în picioare de mine, şi că acum e vorba a

elucida cât valorează acele drepturi *ex aequo et bono*.

Nu sunt toate aceste preambuluri vorbirii D-sale dinaintea tribunalului de Ilfov?

Aşi putea dar' să-i răspund, pentru a întrebuiţa limbajul usitat la tribunale şi Curţi, aşi putea să răspund dlui Maiorescu printr'o fine de neprimire.

Da' nu voi face întrebuiţare de acest drept, ci voi răspunde în fondul şi miezul chiar al chestiunii, nu ca să satisfac pe dl. Maiorescu, ci pentru a lămuri o situaţiune, pe care D-sa şi amicii D-sale se căsnesc să o încurce.

Ţelul dlui Maiorescu şi al amicilor D-sale este personal. D-sa vrea să ia biserica Sf. Nicolae din Braşov şi să mi-o asvirie în cap. Dar' uită două lucruri: biserica este prea mare şi prea grea pentru ca să o poată ridica D-sa, şi apoi D-sa nu şi-a dat seamă că eu stau în acea biserică, rugându-mă lui Dumnezeu să-mi dea ajutor ca să nu mă abat de pe calea cea dreaptă.

Fiind că dl. Maiorescu a amintit desbete rile urmate astăzi primăvară în Parlament asupra acestei chestiuni, voi lega şi eu explicaţiunile mele de cele petrecute atunci.

Chestiunea şcolii de la Braşov şi a bisericii Sf. Nicolae a fost introdusă în camera deputaţilor la 28 Aprilie trecut printr'o interpelare a dlui Take Ionescu, colegul de partid al dlui Maiorescu şi unul din membrii marcanti ai partidului conservator.

Mobilul acestei interpelări îl precisa dl. Take Ionescu astfel: „Mă ocup pur şi simplu despre faptul, dac' purtarea bună „sau rea a unui guvern străin este sau nu „pornită dintr'un fapt al unui om politic al „nostru şi, ca să lămuresc, a dlui prim-ministru, şi apoi voi cere de la d.-v. „(adeacă de la deputaţi) să puneţi singuri „concluziunea“.

Concluziunea însă o punea tot dl. Take Ionescu: — „blăstēmul lui Iuda” pe capul meu“.

Tema interpelării era teama de închiderea liceului din Braşov din cauza şi din vina mea. Ear' dovada vinei mele o scotea dl. Take Ionescu din două acte.

(Va urma.)

NOUTAŢI

Arad, 17 Decembrie n. 1898.

Credem a procura cetitorilor nostri o deosebită plăcere începând azi publicarea articolelor trimişi de dl. Ioan Slavici, mult apreciatul scriitor şi nouă valoros amic.

Ni li-a trimis pentru foiţă. Ni-am luat însă voie a-i pune la loc mai de frunte atât din cauza cuprinsului lor important, cât şi pentru forma admirabila în care dl. Slavici intervine într'o discuţiune la care am fost provocaţi.

Panama din Măcău. Măcăul nu vrea să rămână înapoa altor oraşe ungureşti. O întreagă panamă s'a descoperit. S'au făcut cele mai mari înşelătorii cu lemnele oraşului, aşa că şedinţa reprezentanţei comunale din urmă, a ţinut trei zile. Mai mulţi şlujbaşi au fost traşi în cercetare.

Hoţiile de la Făgăraş. Am fost adus ştirea, că comisia cercetătoare a comitatului Făgăraş a început să controleze toate cărţile de contabilitate şi anume de pe cei patru ani din urmă, de când ovreul Grünfeld a ajuns cassar cu ajutorul fişpanului Bauszner Guido. La rugarea acestei comisii ministrul a trimis la Făgăraş un funcţionar pricepător din Budapesta şi un al doilea de la direcţiunea financiară din Braşov. Aceştia au dovedit, că s'au furat nu numai 6700 fl. după cum susţineau cei de la comitat, dar lipsa e cu mult mai mare de 10.000 fl. Mai departe s'a dovedit, că cassarul a seversit mai multe falsificări de acte şi documente. Aşa, la erogăţiuni în loc de 300 fl. a pus 800 fl. Comisarul ministerial, care mai săptămânile trecute a fost la Făgăraş, ca să facă controla de lipsă, toate aceste înşelătorii ale ovreiaşului Grünfeld nici nu le-a observat. E foarte probabil, că ovreul nu fugea

încă şi pe mai departe „administra” banii comitatului, dar' i-a fost frică, că i-se vor descoperi falsificările seversite. De urmele jefitorului banilor româneşti, nici acum nu s'a dat.

„Junimea”, societatea academică din Cernăuţi şi-a sărbătorit aniversarea de 21 ani, Lunea trecută, printr'un bine reuşit comers, la care a luat parte întreagă elita Cernăuţilor, popor de la sate şi delegaţi ai studenţilor streini. După a vorbire de bineventare a studenţilor streini, studentul sârb Thoma Popovici ilustrează amicitia şi fraţia, care trebuie să existe între Români şi Sârbi, prin relevarea faptului, că în Ungaria tinerimea univ. sârbească şi română susţin cele mai strînse legături de fraţie în vederea inimicului comun. Cuvântul franc şi sincer al studentului sârb a făcut o adâncă impresie asupra auditorului.

Cel mai frumos calendar (almanach) ce s'a tipărit până acum în literatura română este fără îndoială „Almanachul” tipografelei „Minerva” din Bucureşti, scos de d-nii Filip, Moroianu, Popovici şi Talăşescu, fraţi d'ei nostri, aliaţi pentru a face în adevăr mare cinste artei tipografice române.

Vom reveni pe larg asupra acestui calendar, a cărui cuprins literar este variat şi instructiv, ear' cât despre partea tehnică, ar putea să facă oare până şi celor mai celebre ateliere tipografice din apusul cult.

Preţul unui număr este 80. cr. Îndemnăm cu tot din-adinsul pe toţi cărturarilor români săşi procure această minunată desfătare a artei tipografice.

Se poate procura şi prin administraţia ziarului nostru.

Scopul în drept, de Dr. Rudolf de Ihering, Traducere autorizată de Teodor V. Păcăţian. Editura traducătorului.

Al doilea op al celebrului jurisprudent german, cu care dl. Păcăţian îmbogăţeşte literatura ştiinţifică, ear' mai ales juridică română. O lucrare aceasta de o mare valoare. Ideia fundamentală a opului de faţă este, după însuşi autorul ei reşosat: „Scopul e creatorul întregului nostru drept de astăzi, nu există o singură tesă de drept, care n'ar fi isvorită dintr'un scop oarecare, adică: dintr'un motiv practic.”

Va să zică scopul nu causa. Ideia aceasta o tratează Ihering în opul seu, cu o competenţă rară şi cu o măiestrie uimitoare. Măiestria autorului rezidă în faptul, că, deşi ideia fundamentală se lamureşte pe deplin abia în întreaga sa clădire monumentală, totuşi singuraticile ei părţicele, cari d'altmintelea stau într' admirabilă legătură logică una cu alta, formează câte un corp de sine stătător şi earăşi aparţinătoare toate întregului, eşit din o neîntreruptă dezvoltare treptată de el.

Să amintim drept ilustrare numai unii titli de capitluri: *Legea scopului; Ideia scopului la animal, ca punct de plecare pentru problema scopului la om; Problema abnegaţiei; Viaţa prin şi printru alţii, s'au societatea*, etc.

Deşi e o carte de domeniul jurisprudenţei strict ştiinţifice şi scrisă la prima vedere numai pentru jurişti, totuşi, dat fiind admirabilul mod de scriere al ilustrului autor, dar şi uşor de înţeles; dată fiind bogăţia de idei sublime, cuprinse în op, desigur şi nejurisprudenţi l vor ceti cu drag, şi vor scoate din el foloase preţioase.

Cât despre traducerea, nu putem să zicem earăşi decât numai laudă; dl. Păcăţian fiind de mult cunoscut ca unul din traducătorii români cei mai dibaci şi meritoşi. O carte aşa de strict ştiinţifică, tratând aşa zicând numai concepţii abstracte, şi totuşi o cetesti fără obosială, căci limba

armonică, frumoasă a dlui traducător şi-o face mai lesne de înţeles decât ai crede.

O recomandăm deci cu toată căldura. Preţul e cam scump: 4 fl., 10 Lei, dar face. Se poate procura de la autorul însuşi în Bucureşti, prin administraţia noastră.

Îşi zice pe nume. Drul Batizfalvy din Tata a scris fisolgăbirăului de acolo, Pöcze, o scrisoare în care îi spune, că toţi solgăbirăii sunt nişte pilărite de la sate, oameni slugarnici şi sugrumători ai drepturilor popoului. Pentru aceste cuvinte medicul cercual Batizfalvy a fost osândit la o amendă de 300 fl.

Câte jurnale apar în România? Administraţia postelor române a tipărit o broşură, indicând numele tuturor ziarelor şi revistelor ce apar în România, precum şi preţul acelorora. Numărul tuturor ziarelor române e de 180, între cari sunt socotite şi cele puţine germane, cari apar în Bucureşti.

Pociri de nume. Perciunatul Schwartz din loc şi-a schimbat numele în — Bánffy. De ce nu în Csendő.

Se află de vânzare următoarele colecţiuni de ziare şi scrieri-periodice:

- 1) „Tribuna” de pe anii 1884—1895, legată în 12 tomuri.
- 2) „Transilvania”, organul „Asociaţiunii p. lit. rom. etc. de pe anii 1868—1878, legată în 5 tomuri.
- 3) „Convorbiri Literare”, de pe anii 1878/9—1885/6 legate în 8 tomuri.

Unde? se spune la administraţia ziarului.

Dr. Sterie N. Ciureu. X Pelikangasse — Nr. 10, Viena. Consultaţiuni cu celebrităţile medicale şi cu specialiştii dela facultatea de medicină din Viena.

Păziţi-vă sănătatea! Tuturor celor ce sufer de boale de plept, de boală de apă, de mistuire neregulată, dureri de stomac, de reumatism, guturai, dureri de ochi şi alte boale lăuntrice, apoi pentru boale de copii, se recomandă cu multă căldură medicamentele Kneippiane.

Se pot căpăta de-adreptul sau prin postă dela farmacia dlui Dr. Julius Schopper în Oraviţa (Krassó-Szörény m.)

Catalogul tuturor medicamentelor (leacurilor) cu preţurile lor, se trimit, la cerere, ori-cui gratis şi franco din numita apotecă!

LA

ABONAMENT LUNAR

pe luna Decembrie 1898

cu preţurile din capul foii invită

Administraţia

„TRIBUNA POPOULUI.”

Posta Redacţiei.

Braşov. Ambele ni-au sosit numai azi, şi încă târziu, aşa că publicarea va începe numai în Nru viitor.

I. B. în Or. Rom. Fă protest şi te provoacă la marţi.

ULTIME ŞTIRI

Situaţia.

Budapesta, 17 Decembrie.

Contra lui Bánffy se îndreptează acum şi membrii liberali ai casei magnaţilor; până acuma au eşit din partid: contele Hadik Barko Endre, Edelschein-Gyulai Lipot, prinţul Odescalchi Arthur şi presidentul grof Károly Tibor şi-a dat dimisia şi a eşit din partidul bánffyist.

Infăritarea în toată Budapesta e enormă; toată lumea se aşteaptă la cele mai mari scandaluri; ziarele din Viena vorbesc, că deputaţii vor veni în Dietă cu rezoluţiune.

Bánffy — se zice — e hotărît a întrebuiţa şi armata în contra opoziţiei.

Editor: Aurel Popovici-Barcianu.

Redactor responsabil Ioan Russu Sirianu.

JULIU LAZAR

Prăvălie de coloniale, delicatose, de teă, rum și de vinuri.

La „Leul verde“

in ARAD piața Andrassy Nr. 19 (in edificiul Hotelului Central).
Telefon pentru oraș și comitat Nr. 344.

Am onoare a aduce la cunoștința onor. Public, că mi-am îmbrăcat prăvălia cât să poate de bogat din cele mai vestite magazine de coloniale și delicatose și voi servi pe onor. cumpărători cât se poate de prompt și ieftin.

Cele mai bune calități de: cafea Cuba, Java, Mărgăritar și Mocca.

Cele mai fine soiuri de teă rusească și chineză. Ananas englez veritabil, rumuri: Jamaica Cuba, și Portorico.

Prăjituri de teă: Peak freau, Cabos și Schmidt.

Tot soiul de cărnuri proaspete. Șunci fierte și crude din Praga și Cașovia. Costițe dela Cluj, cărnățării dela Debrețin și slănină de dessert.

Cârnațuri Ementhaler și dela Debrețin.

Cașuri și brânzeturi de dessert de Ementhal, Groji, Gorgonzola, Strachin Roquefort, Imperial, Hagenberg, Lindenhof Herbenstorf, Romadom.

Diferiți pești de mare și proaspeți, sardele englezești și pești de conservă.

Champagne franceză: Mum Heitschek, Monopol Champagne ungurească: Törley, Preda și Huba.

Vinuri minunate de masă și desert.

Cogneacuri francezești, Martell, Matignon, Morntin Rémy
CURMALE DIN MALAGA ȘI POAME ZAHARISATE.

Chocolată Suchard, Küfferle și din Fiume

Mere de desert din cele mai excelente și alte soiuri de poame.

Castane (Maroni) italiene, de cele mai mari.

Zaharicale pentru pomii de Crăciun

La comanda din provincie nimic nu se ia pentru împachetare.

La dorință, pot servi cu preț curenturi ori și cu și pe nimic.

Când rog On. Public ca să mă onoreze cu cât se poate mai dese comande,

rămân cu deosebită stimă: 152 2—

JULIU LAZAR.

Juliu

Fejér

Prăvălie

Delicatose

DE COLONIALE

ȘI APE MINERALE

FURNISORUL DE CURTE AL SERENITAȚII SALE ARCHIDUCELUI IOSIF.

Strada Bisericii Nr. 1 ARAD „La cănele alb“.

Prăvălia mea destu de cunoscută obștei, mi-am adjustat-o după chipul prăvăliilor de delicatose din metropola țării și mă aflu în poziția d'a servi onor. public cât se poate de prompt și iute cu cei mai diferite, mai buni și mai ieftini articoli. Imi iau voe a atrage luarea ominte a onor. public asupra următorilor articoli:

ANANAS VERITABIL DE LONDRA, RUM JAMAICA, CUBA ȘI DEMARARA.

Souschong rusăse, teă: Caravană, Pecco, portocală, Caisov Victoria, imp.

Prăjituri de teă Schmidt și engleze precum și prăjituri Mignon și de dessert, minunate și proaspete. 151 2—

Iar' dela cofetarul de Curte Alexandru Oroszy din Pées

TOT SOIUL DE ZAHARICALE: SALON ȘI FONDAN

De toate felurile de poame zaharisite dela Sud.

Minunate casuri de dessert, din tara noastră și din Franca. — Cărnuri dela Gots, Braunschweig, Cașovia și Frankfurt.

Șunci crude și fierte dela Debrețin, Praga și Cașovia.

Champagne Moet & Chaudon, Mum, Heidschik, Aubertin Rödere și de alte soiuri. Champagne ungurească: Törley, Latke, Hubert, Esch, Preda și Domino.

Vinuri de dessert dela Măderat, Miniș și Sămorod.

Cogneacuri francezești și ungurești. Liqueuri Gesler, Wynand, Fokink, Ekkelman și Bardines.

Pești de tot soiul, ținuți în dulapuri de gheață și afumați. — Mazere, bureți, boabe și conserve, spargal. Poame pentru compot dela Bozen, calitate de tot soiul, lac pentru vopșitul podelelor. Articoli de curăție și economie.

Săpunuri de spălat și articoli de toilette.

DIFERITE APE MINERALE AMARE ȘI VINDECĂTOARE.

Chocolată Suchard Villányi, Küfferle și Lejet Coloniale, lumini și petrol.

Cu bani gata plătindu-se, se dă 2% scăzământ.

Impachetatul în provincie nu costă nimic pe cumpărător.

Telefon pentru provincie și oraș: Nr. 71.

Se primesc comande pentru următoarele lucrări:

Circulare și prețuri-curente

NOTE

Opuri și BROȘURI

Strada Aulich Nr. 1.

Tipografia „Tribuna Poporului“ A. P. Barcianu Arad

Strada Aulich Nr. 1.

Diferite tipărituri pentru bănci

P L I C U R I

Invitări, cărți de vizită, anunțuri funebre etc

Prețuri foarte moderate.

Ori-ce comande se efectuează prompt.